

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum VIII. Uxoratus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

summatorem, & præstita sufficienti cautione parata sit vel ad Religionem transire, vel intra duos menses ad virum redire.

SUMMARIUM.

1. Compelli debet ad cohabitandum conjugum, vel ad profectendum intra certum tempus, qui nondum consummato matrimonio, ab invita conjugum recedit, sub prætextu, quod Religionem ingredi velit.
2. Bimestre spatium conjugum ad deliberandum de ingressu in Religionem concessum, ante consummationem, num arbitrarium sit, an determinatum?

Notandum primò. Si unus conjugum alteri cohabitare aut conjugij debitum reddere nolit, à iudice compelli potest, sub excommunicatione; quod si excipiat, dicatque, se Religionem profiteri velle, cum matrimonium consummatum non sit, præfigat ei iudex duorum mensium spatium, intra quod ingredi debeat, vel ad virum redire, accepta de hoc cautione sufficiente; & potest hoc ipsi præcipere sub excommunicatione, quam incurrere debeat, si intra tempus definitum non pareat. Veruntamen si post tempus elapsum, etiam alter conjugum ingressus fuerit, revocari non debet, qui prius ingressus, & ad redeundum compelli poterat, sicuti Innocencius tradit, & docet *L. 5. t. ult. p. 3. c. 11. n. 3.* & videri potest Sanchez *L. 2. de mar. D. 24. n. 9.*

Quæritur. Num bimestre spatium, in omni casu, conjugum deliberanti, de ingredienda Religione concessum, sit tempus arbitrarium. Respondetur, pro foro conscientie, non videtur esse tempus determinatum, sed id solum requiri, ut sincerè agat conjugum, & non diu propositum, ac deliberationem suam procrastinet, cum conjugum offensio. At verò in foro externo arbitrarium est tempus, ita tamen, ut sine causa, à spatio duorum mensium, iudici discedere non liceat, prout DD, communi-

ter docent *argum. hujus cap. in quo tamen, si rectè attendimus, spatium bimestre non fuit definitum à die contracti matrimonij, sed à tempore, quo iudex definit, uti Glossa hic tradit verbo intra duorum.*

Notandum secundò. Matrimonium licet per mutuam consensum fiat ratum, non tamen censetur consummatum, ante carnis conjunctionem, per quam vir & mulier efficiuntur veluti una caro. Ita hic & in *c. 2. hoc tit.*

CAPITULUM VIII.
Uxoratus.

PARAPHRASIS.

Statuitur idem, quod capit. 1. & 4. h. t. de licentia conjugis necessaria ad ingressum Religionis. Ac insuper prohibetur, ne quis Regularis mulierem aliquam tonsurare, vel ad habitandum secum præsumat assumere.

SUMMARIUM.

1. Conjugum volenti Religionem ingredi necessaria est licentia conjugis.
2. Sanctimonialia an olim tonderi solita?
3. Virorum ac Feminarum monasteria separata esse debent.

Notandum primò. Conjugum ad Religionem suscipi non debet sine licentia conjugis, uti supra dictum in *c. 4. & sequentibus hoc tit.*

Notandum secundò. Sanctimonialibus olim non videtur permillum, ut coma, seu capilli abscinderentur, sicuti docet Archidiaconus in *c. 2. causa 20. q. 3. & in cap. 2. dist. 30. argumento ejus textus*, ubi prohibetur, ne mulier existimet Religionem convenire, quòd comam sibi amputaverit, quam Deus ad velamen, & in signum subjectionis dedit; in multis tamen locis Moniales tonderi solitas, notat idem Archidiaconus, eamque consuetudinem à jure non esse alienam, significat hic Abbas *n. 5.* & ad textum

G g g tum

cap. hujus respondet, rescriptum hoc fuisse ad Fratres S. Joannis, sed aliam esse rationem de Monachis & Monialibus.

3 Notandum tertio, Monachis, & Sanctimonialibus simul habitare non est concessum, sed separata habere debent monasteria, & habitacula, ita, ut ab uno ad alterum non pateat introitus.

CAPITULUM IX.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Quidam in infirmitate positus cum consensu uxoris votum Castitatis emisit, & monachalem habitum suscepit: postmodum liberatus infirmitate uxorem retinuit, eaque defunctâ aliam sibi copulavit. Rescribit Pontifex, compelli debere ad relinquendam mulierem, & redeundum ad Religionem.

SUMMARIUM.

Valida est confessio facta cum conjugis licentia.

Notandum. Si conjux conjugii licentiam profitendi in Religione dedit, valida est confessio: quare si maritus v. g. ab Episcopo ad uxorem revocetur, in casu, quo ipsa in periculo incontinentiæ versatur, & Religionem profiteri non vult, aut non potest, conjugis debitum petere non potest, licet petenti uxori reddere teneatur. Deinde si uxor prior moriatur, maritus aliud matrimonium contrahere nequit, sed ad monasterium redire debet. Vide, quæ dixi inc. 4. & c. ex publico 7. hoc tit.

CAPITULUM X.

Consuluit.

PARAPHRASIS.

Quæsitum est ex Clemente III. si vir ad Religionem transierit, & ultra annum in

ea manserit, postea uxor mortua sit, an habitum sæcularem iterum assumere, & uxorem ducere possit. Respondetur, quod nec habitum regularem, quem assumpsit, abjicere, nec aliquam libertatem conjugii jungere possit, aut si matrimonium contraxit, dirimendum fore.

SUMMARIUM.

1. Mariti profitentis, invitâ quidem uxore, tacente tamen, & dissimulata mortuâ, valet confessio.
2. Saltem post ratificationem factam, sciente nullitatem suæ primæ professionis.
3. Locum habet pro modo, hæc doctrina etiam in casu exortia nova in ipsa vel dolo licentia.

Notandum. Si uxore tacente, & dissimulante maritus Religionem professus sit, hac mortuâ statim valet confessio. In hoc cap. intelligunt Innocentius, Abbas, & alij apud Ioann. An. sic, eorum proponunt professionem ante mortem uxoris non fuisse validam, quia licentia non erat sufficiens.

Sed quæstio est, num ipso facto, seu per solam mortem conjugis, veluti libello obstaculo, valideret confessio; an vero novo consensu, seu ratificatione opus sit, ut parte invalidè professi. Priorem partem partemque tenent apud Sanchez L. 7. de matrimonio n. 18. Barbosa hic argu. hujusmodi. Sed contrarium est dicendum in Glossa hic V. fraus. Innocentius Sanchez cit. loco. Cum enim prior professio fuerit, necesse est, novam professionem fieri; at verò nova professio fieri non potest sine novo consensu expresso vel tacito, ut consensus de forma substantiali probationis sit, sicuti & matrimonij carnalis, a cujuscunque contractûs; quare idem attendendum de matrimonio, ejus nullitas nunquam purgari, id est, si irritum factus nunquam convalescere, nisi novus consensus contrahentium accedat, ut docent DD.